

en tingueu cap dubte, quan negociem el nostre suport als pressuposts.

—De vegades heu dit que el PP és més fiable que no el PSOE, a l'hora d'acordar les coses. Atenent l'evolució del PP l'últim any, podríeu acostar-vos-hi?

—Que el PP ha canviat és evident. En aquesta legislatura ha aconseguit, fins i tot, que algunes de les seues iniciatives derrotaren el govern. Això indica que ha sabut atraure el vot de diversos grups parlamentaris: PNB, CiU, Esquerra... No gose dir que això siga la base d'una col·laboració futura, jo no diria tant, però són petits símptomes...

—...*Brots verds?*

—Són símptomes que apunten que el futur PP podria ser diferent del de la majoria absoluta d'Aznar, amb qui la col·laboració era impossible. No ho descartaré pas, doncs, per bé que encara és improbable a curt termini.

—L'Espanya de Rajoy seria molt diferent de la de Zapatero?

—[Silenci llarg.] Em fa l'efecte que no. Quant a la retòrica, sí, seria força més patriòtera, però a l'hora de fer un balanç final, seria molt semblant. La retòrica és molt diferent, però l'horitzó, no.

—Assumiríeu la retòrica del PP i faríeu president Rajoy?

—Si ens necessitara, hauria de modular la seua retòrica [riu], seria obligatori. Recordeu que vam col·laborar amb l'Aznar de la primera etapa i vam ser uns leprosos a la segona. La retòrica no hi tenia res a veure: primer parlava català a la intimitat, era obert i tolerant, volia transmetre aquesta imatge... I va fer cessions molt importants.

—Ja ho va dir Xabier Arzalluz, ja. Moltes més que no Felipe González.

—Jo no hi era, però els diputats bascs al Congrés d'aleshores em diuen que mai no hem aconseguit tant, amb ningú.

—L'escalada terrorista d'ETA persegueix dur novament el govern espa-

nyol a un escenari de negociació, tot declarant un treva imprevista?

—No ho descartaria, podria ser així... El Ministeri d'Interior ho creu. Però és un pensament quimèric. Després de l'experiència frustrada del govern de Zapatero i de la deslegitimació social del terrorisme que vivim d'uns vuit anys ençà, això és confondre desig amb realitat.

—El conseller d'Interior basc, Rodolfo Ares, insinua que ara sí que s'actua de ple contra els violents, i posa com a exemple la retirada de fotos de presos dels carrers.

—A les festes basques d'enguany hi ha hagut més fotos de presos bascos que mai abans. Reconec al conseller la capacitat de dibuixar un panorama celest, oposat a l'infern anterior, el de la *impunitat*. Té una projecció mediàtica superb, però enguany hi havia més fotos que mai. Ares sacseja un vesper que reacciona com un vesper. Mediàticament, això funciona, però és contraproduent als objectius desitjats. Mireu, aquest és un terreny complex, costa de destriar la legítima pretensió del poder públic de retirar l'apologia de la violència de les legítimes reivindicacions polítiques d'organismes socials constituïts amb aquest fi. Costa de traçar-hi la frontera i és fàcil de superar la línia roja que delimita l'exercici legítim del dret d'expressió, de reunió, d'associació...

—Millor orador del Congrés el 2008, ben vist al si del PNB, bona imatge a Madrid... Sereu el rival de Patxi López a les properes eleccions basques?

—He, he, he... Encara falta molt!

—Com que busqueu candidat...

—No, no en busquem. Tenim una pedrera molt potent i pot eixir-ne qualsevol candidat...

—...No posareu un novell al capdavant de l'equip...

—...Bé, jo no sóc l'únic experimentat, però aquest punt no corre pressa.

—Pot ser una legislatura curta.

—No ho crec, no. La basca, no. Tant el PSE com el PP buscaran l'aplaudiment dels assistents a l'obra de teatre, els qui són de l'Ebre en avall, els del pati de butaques, els de la llotja... Ells saben que, per rebre aquest aplaudiment, han de ser fidels a la unitat indivisible de la nació espanyola.

Victor Maceda

Tot i que ja no governeu conjuntament a Galícia, el BNG és dels pocs partits amb què el PSOE no ha topat de ple. Quines línies bàsiques hauran de reunir els pressuposts del 2010 perquè els voteu?

—Val a dir que el pacte amb el PSOE era exclusiu de Galícia, no s'estenia a Madrid. Si vam arribar a acords al Congrés amb ells, doncs, va ser perquè hi trobàvem aspectes satisfactoris. Ara caldrà que els nous pressuposts s'enfronten eficaçment a la crisi i que els sectors més castigats n'isquen enfortits. Caldrà introduir més equitat en el sistema fiscal, que s'hi augmente la càrrega fiscal de les rendes més altes; caldrà més inversió pública per tal de reactivar l'economia i de protegir els desocupats de llarga durada, i, és clar, caldrà atendre els sectors productius gallecs que més pateixen la crisi, especialment el lacti.

—El BNG no s'ha alegrat pel nou model de finançament. A més, aspireu a un concert econòmic amb l'estat espanyol.

—Aquesta és la nostra aposta estratègica. L'estat espanyol presumeix de ser un dels més descentralitzats del món, cosa discutible: ho és una mica pel que respecta a la despesa, però no pel que fa als ingressos. A Galícia, PP i PSOE s'han fet un fart de dir que el nostre país no seria viable sense la solidaritat estatal. En realitat, l'estat transfereix 8.000 milions pels serveis que hi presta, mentre que els gallecs n'aportem, via impostos, 12.000. Seria molt més transparent un model en què les comunitats gestionaren els impostos i transferiren a l'estat els diners pels serveis que hi aporta, fins i tot creant un fons que corregira els desequilibris territorials. Sense autonomia financera no hi ha autonomia política. El model de finançament aprovat, doncs, no reuneix els mínims exigibles i és lesiu per a Galícia. Ens hi oposarem al parlament.

—Què hi manca?

“El govern espanyol permet que a la Unió Europea el sector pesquer siga marginal”

“No descartem un acostament al PP, per bé que és improbable a curt termini”

“Galícia tan sols rebrà el 60% d'allò que necessita”

Francisco Jorquera és el portaveu al Congrés espanyol del BNG, partit que compta amb una altra diputada i que ha estat aliat preferent del PSOE del 2004 ençà. Jorquera es mostra crític amb la política econòmica del govern espanyol i ensuma que Alberto Núñez Feijóo voldrà emigrar a Madrid, i José Blanco, a Galícia.

—El criteri principal ha estat el de població. És lògic que s'hi reconega —l'antic model operava amb dades demogràfiques del 1999—, però això ha fet que s'hi infravaloren uns altres elements, com ara l'emigració, la dispersió i l'envelliment de la població. Tampoc no s'avança en termes d'autonomia fiscal, sinó que imita l'apartat de l'Estatut català referent als trams de l'IRPF, l'IIVA i els impostos especials. A tot estirar, Galícia tan sols rebrà el 60% d'allò que necessita. Hauríem de tenir una cistella de tributs propis o cedits que en garantiren la igualtat. Però l'actual govern de la Xunta no ha defensat els interessos propis, i el factor demogràfic ens farà cada vegada més mal.

—**El canvi de govern a Galícia pot afectar-hi les inversions?**

—Vull pensar que no.

—**A la campanya gallega, els socialistes asseguraven que la gran velocitat arribaria a Galícia el 2012. És manté la data?**

—No, la nova data anunciada pel ministre José Blanco és el 2015. Ha estat una autèntica sorpresa, però el president [Alberto Núñez] Feijóo no hi ha dit ni pruna. La fita del 2012 era quimèrica.

—**Blanco a banda, són gallegues la vice-presidenta Elena Salgado i la ministra de Medi Ambient, Medi Rural i Marí, Elena Espinosa. Com jutgeu la tasca d'aquesta última?**

—La pesca té un pes importantíssim a Galícia i el govern espanyol peca, com sempre, de permetre que a la Unió Europea aquest sector siga marginal: ho és a escala europea, però no a Galícia. La lliure circulació de treballadors europeus no és gens efectiva: milers de mariners gallegos han estat expulsats d'aigües de la Unió. Pel que fa a la llet, a la ministra la preocupa més l'agricultura mediterrània. El nostre sector lacti és víctima d'una política agrària comuna (PAC) en què països com França tenen quotes de producció molt superiors a la demanda interna, mentre al mercat espanyol passa tot el contrari. Què passa? Aquells països col·loquen ací els seus excedents a un preu baix i provoquen la ruïna del sector. Volem uns preus de referència que assegurin la cobertura de les despeses productives i una revisió de la política de quotes, que volen suprimir ara, quan milers de ramaders gallegos han adequat les seues explotacions per poder accedir-hi.

—**S'ha començat a reformar la llei electoral. Es regularà millor el vot emigrant, sempre sotmès a la sospita? Tenen dret de vot 300.000 emigrants gallegos, molts dels quals ni han nascut a Galícia ni hi han residit mai.**

—Tot i alguns gests, no hi veig cap voluntat política real: la llei beneficia qui governa l'estat. Si a Irlanda passara igual, no caldria que els irlandesos ana-

ren a votar, ho decidirien tot els emigrats als Estats Units. No és normal que la doble nacionalitat et permeta de votar a dos estats. És un vot captiu; la gent es guia per aquells que veu a TVE.

—**Política-ficció: veieu José Blanco a la política gallega?**

—La meua impressió és que una de les raons d'haver estat nomenat ministre de Foment és que li servesca de trampolí a la Xunta pel PSdeG-PSOE. Si d'ací a quatre anys veuen que hi ha opcions de recuperar el govern, apostaran per ell; si no, no [riu]...

—**Una darrera impressió: després de la imatge malmesa de Francisco Camps i de la soledat d'Esperanza Aguirre, Núñez Feijóo sembla erigir-se en el baró territorial més ben situat en cas d'un possible relleu de Rajoy?**

—És penós que algú assumeisca la presència gallega per fer carrera a Madrid. Els primers 100 dies com a president, Feijóo ha fet bo Fraga: Fraga, per legitimar-se o per marcar terreny, apel·là a una certa defensa de l'autonomia que no tenia a veure en absolut amb l'hostilitat total contra la promoció del galleg. Feijóo actua al dictat de la fundació FAES, de Génova i de la direcció d'alguns mitjans ultramuntans; vol guanyar prestigi per a un possible relleu de Rajoy.

Victor Maceda